

Center Plan Byg og Vej

Journalnr.: 09.04.00-P20-1-20
Ref.: Zoe Ravnsø Ovesen og Bolette
Abrahamsen Toft
Dato: 10-12-2021

VEJLEDNING TIL BÆREDYGTIGHED I SAGSFREMSTILLINGEN

Formålet med at få bæredygtighed ind i sagsfremstillingerne, er at få både positive og negative påvirkninger samt alternativer fremhævet i beslutningsgrundlaget indenfor de tre parametre sociale, miljømæssige og økonomiske.

Det er ikke hensigten at punktet udløser en omfattende analyse på hvert parameter, men i stedet at der gives mulighed for direkte at fremhæve netop den helhedsvurdering af bæredygtighed, der giver mening for din sag – om så det er en enkelt merværdi eller et bæredygtigt alternativ.

Men når det nu er på plads, hvordan er det så lige, at du skal skrive noget om bæredygtighed i netop din sagsfremstilling? Måske har du faktisk allerede svaret i et af dine bilag til sagen, men får nu muligheden for at skrive det ind, så det fremgår eksplicit af sagsfremstillingen.

Her kan du med fordel sørge for at fremhæve både de positive og negative påvirkninger ved en beslutning og give valgmuligheder og alternative løsninger. Mens det vil have begrænset værdi hvis du bare opremser de verdensmål sagen relaterer sig til eller indsætter en standardtekst.

Så lad os få punktet taget i brug, for som Steen Hildebrandt sagde på det sidste møde med Verdensmålsudvalget:

*“Det er vigtigt at man ser verdensmålene – ikke som et problem, men som **en mulighed for at gøre noget andet**. Hvor gør det ondt, hvor bør vi have fokus? – det handler om at leave no one behind”*

Du kan finde inspiration ved at dykke lidt ned i verdensmålene og læse mere om Verdensmålsudvalgets arbejder på: <https://rebild.dk/demokrati/verdensmaal>

Hjælpe spørgsmål

Selvom bæredygtighed er relevant for næsten alle sagsfremstillinger i større eller mindre grad, kan det være rart med et par hjælpe spørgsmål til at slippe idéerne fri. Og måske kommer du endda i tanke om endnu en merværdi eller en alternativ løsning, der faktisk er rentabel på lang sigt.

- Har sagen direkte eller indirekte påvirkninger indenfor et af de tre parametre?
- Er påvirkningen positiv eller negativ? Hvad er årsagen?
- Findes der mere bæredygtige alternativer du kan foreslå?
- Er det muligt at genbruge eller bevare?
- Har du indtænkt hele processen – både anlægsfasen og efterfølgende drift?

- Kan transport optimeres? Findes der et fossilfrit alternativ?
- Kan dine indkøb i sagen blive grønnere?
- Stiller du krav til et eller flere af de tre parametre ved udbud?
- Har din leverandør en grøn profil?
- Kan du tilføje en bæredygtighedsvinkel?
- Kan du tilføje bæredygtige vilkår?
- Er det muligt at forlænge levetiden?

Social bæredygtighed har mennesker i centrum og handler om hvordan vi kan skabe livskvalitet. Dette kan være gennem alt fra inddragelse til sundhed og trivsel eller uddannelse, men kan ligeledes omfatte kulturelle værdier.

Miljømæssig bæredygtighed har fokus på naturen og hvordan vi kan være med til at beskytte og regenerere den miljømæssige tilstand. Det kan være alt fra vores brug af ressourcer til udledning af CO₂ og beskyttelse af naturværdier eller tilpasning til klimaforandringer.

Økonomisk bæredygtighed har fokus på at udvide forståelsen af den økonomiske ramme ved eksempelvis at inddrage de langsigtede omkostninger gennem Total Cost of Ownership, medtage de økonomiske konsekvenser, der er udenfor det kommunale budget i afvejningen eller integrerer eksternaliteter i samfundsøkonomiske beregninger.

De tre parametre skal ses i sammenhæng og ofte vil der kunne findes synergier i tiltag, der medvirker til at skabe positive effekter indenfor flere parametre. Et godt eksempel fra i år er beplantning af en skrænt som alternativ hegnsløsning, hvilket ikke bare fra en helhedsvurdering var mest bæredygtig, men ligeledes på hvert enkelt parameter.

Der vil selvfølgelig være en lille andel af sagsfremstillingerne hvor punktet ikke er relevant, så her springer du det selvfølgelig bare over – men, skulle du være i tvivl om din sagsfremstilling måske alligevel har lidt med bæredygtighed at gøre, så tøv ikke med at hive fat i din klimamedarbejder for at få lidt sparring.

Eksempelsamling

Her finder du korte input til elementer og tiltag, der kan være relevante for typiske sagstyper (lokalplaner, anlægsprojekter og spildevandstillæg) der sendes til Teknik og Miljøudvalget. Indledningsvis præ-senteres tre eksempler på hvordan punktet er brugt i andre kommuner:

"Boligkontoret Danmark, som har administrations- og vedligeholdelsesopgaven på ældreboligerne har foretaget en klimaberegning på det aktuelle anlægsforslag. Renoveringsopgaven indebærer, at vinduerne udskiftes fra 2 lags termoruder til 3 lags energiruder. Udskiftningen bibringer en skønnet varmebesparelse på 13.860 kroner årligt svarende til en CO2 reduktion på 8,4 ton CO2"

"Fritidstilbud af høj kvalitet øger andelen af børn og unge i trivsel med en god mental og fysisk sundhed. Fritidstilbud der tilgodeser børn og unges divergerende behov øger tilgængeligheden og dermed andelen af børn og unge, der benytter fritidstilbud. Et ungehus målrettet unge (+ 7. klasse) vil øge andelen der benytter ungdomsklub, og således også omfatte de, der aktuelt benytter alternative tilhørssteder, hvor det ikke, i samme grad, er muligt at udføre socialpædagogisk arbejde."

"Tillægget justerer bl.a. de beregningsfaktorer, som er vedtaget i Dansk Standard DS432, som omhandler den dimensionerende regnmængde ved dimensionering af kloakanlæg. Når regnintensiteterne ændres fra hhv. 110 l/s og 140 l/s til hhv. 120 l/s og 150 l/s giver det større "buffer" i de private opstuvningsanlæg, som skal tilbageholde regnvand, inden det ledes til kloakken eller vandløbet. Dermed tages højde for klimaforandringer i form af øget nedbør i forhold til overløb fra kloak eller oversvømmelser af lavtliggende områder i nærheden af vandløb."

Miljø

Hvordan er det muligt at understøtte naturen, begrænse forbruget af transport, ressourcer og energi samt effektivt håndtere klimaændringer?

- Stille krav om hjemmehørende arter af træer og buske.
- Sikring af eksisterende natur, beplantning og vegetation.
- Udlægge områder der kan udvikle sig naturligt og som ikke plejes.
- Placere byggeri så sydvendte tage og facader kan bruges til opsætning af solceller/solfangere.
- Tilslutte byggeri til kollektiv varmforsyning, hvis der er mulighed for det.
- Udlægge grønne områder og parkeringsarealer som kan fungere som opstuvnings- og nedsivningsarealer ved ekstrem regn.
- Krav om grønne tage.
- Udlægge areal til opsamling og genanvendelse af regnvand til fælles bilvaskepladser og lignende.
- Bevar og genanvend eksisterende bygninger.
- Krav om cykelparkering ved fælles faciliteter og tæt-lav bebyggelse.

Social

Hvordan kan der skabes rammer, der understøtter både fællesskab, sundhed og læring?

- Skabe lokalforankring gennem borgerinddragelse.
- Indtænke rekreative tiltag ved klimatilpasningsprojekter.
- Sørge for tilgængelighed og give god adgang til grønne arealer og naturoplevelser.

- Indtænke gode stisystemer, der giver mulighed for cyklende, gående og løbere.
- Fælles arealer der opfordrer til fællesskab og giver mulighed for bevægelse og forskellige typer samvær og aktiviteter.
- Forskellige boligtyper, der sikrer variation i beboersammensætningen.
- Fælles funktioner som nyttehaver, bilvaskepladser, legeområder osv.
- Placere bebyggelse væk fra større veje, så støj og støjafskærmning undgås.
- Viderefør karakteristiske detaljer eller bebyggelsesstrukturer i den nye bebyggelse.
- Indtænke læringselementer i processen.

Økonomisk

Hvordan kan vi sørge for at minimere eksternaliteter og indirekte omkostninger, samt finde de mest samfundsøkonomiske løsninger?

- Lave samfundsøkonomiske beregninger.
- Kvantificere merværdier ved forebyggende tiltag som eksempelvis trafiksikkerhed.
- Foretage en kvalitativ beskrivelse af indirekte økonomiske effekter som jobskabelse.
- Indregne omkostninger hos eksterne parter som eksempelvis udviklere.
- Medtage både anlægsomkostninger samt drift- og vedligehold.
- Lave Total Cost of Ownership beregninger.
- Indregne alternativomkostninger.
- Konvertere ressourceforbrug til kr./øre.